

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-71 (Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 07-76/907-345
Karar Tarihi : 20.9.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, M. Selim ÜNAL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Petrol Sanayi Derneği

D. TARAFLAR

20 : - Petrol Sanayi Derneği
Bayar Cad. Gülbahar Sok. Perdemsaç Plaza
No:17/4 Kozyatağı-İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Petrol Sanayi Derneği (Petder)'nin akaryakıt madeni yağ ve LPG konularında pazar gelişimlerinin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması amacıyla yapmakta olduğu çalışmalara Menfi Tespit Belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.6.2007 tarih, 4131 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 4.9.2007 tarih, 5836 sayı ile tamamlanan başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5 ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 17.9.2007 tarih, 2007-1-71/MM-07-CS sayılı Menfi Tespit Raporu, 17.9.2007 tarih ve REK.0.05.00.00-130/171 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-76 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Petder tarafından yapılan ve Bildirim Formuna ekli Sektör raporu, internet sayfası ve bilgi derlenmesine ilişkin çalışmalara, 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

40 Dosya mevcudu bilgilere göre Petder; akaryakıt, madeni yağ, LPG, ve ihrakiye gibi petrol türevi ürünlerin üretim, satış ve dağıtımında faaliyet gösteren teşebbüslerin gönüllü olarak katılabildiği bir dernektir. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi anlamında bir teşebbüs birliği olan Petder'in üyeleri, halihazırda, Belgin Madeni Yağlar Ticaret ve Sanayi A.Ş., Bp Petrolleri A.Ş., BP Gaz A.Ş., Delta Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş., Mobil Oil Türk A.Ş., Petrol Ofisi A.Ş., The Shell Company Of Turkey Ltd., Shell Gaz Tic. San. A.Ş., Shell&Turcas Petrol A.Ş., Total Oil Türkiye A.Ş. ve Turcas Petrol A.Ş.'den oluşmaktadır.

H.2. Bildirim Konusu İşlemin Niteliği

50 Dosya mevcudunda, başvurunun, Petder'in akaryakıt, ihrakiye, madeni yağ ve LPG sektörlerinin toplam pazar büyüklüğü ve gelişimine ilişkin istatistiki bilgileri teşebbüs bazında ve ülke toplamı olarak derleme ve yayımlama faaliyetlerine ilişkin olduğu belirtilmektedir. Buna göre aşağıda açıklanacak olan bilgilerin birlik üyesi olsun veya olmasın gönüllü olan teşebbüslerden aylık bazda derlenmesi ve üçer aylık dönemler halinde yayımlanan sektör raporları aracılığı ile Petder üyesi teşebbüslerin, ilgili kamu kurumlarının, sektör işletmelerinin ve kamuoyunun bilgisine periyodik olarak sunulmasının hedeflendiği ifade edilmektedir.

60 Başvuruda, derlenecek ve yayımlanacak bilgilerin akaryakıt sektöründe benzin türleri, motorin türleri, ihrakiye (jet yakıtları ve denizcilik yakıtları) ve siyah ürünler; LPG sektöründe tüplü, dökme ve otagaz; madeni yağ sektöründe ise endüstriyel yağlama yağları, motor yağları ve diğer endüstriyel amaçlı yağlar ve müstahzarlar alanlarına ilişkin olduğu belirtilmektedir.

Gönüllü katılım esası ile toplanacak bilginin yukarıda sayılan alanlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin aylık bazdaki satış miktarları olduğu, bu satışların fiilen gerçekleştiği ayın tamamlanmasını takip eden ay içinde söz konusu bilginin ülke satışları toplamı olarak derleneceği ve bunların ülke toplamı olarak teşebbüs bazında Petder internet sitesinde veya elektronik ortamda yayımlanacağı anlaşılmaktadır.

70 Dosya mevcudundan, daha önceleri Petder tarafından bizzat yapılan bilgi derleme işlemlerinin işbu başvurunun yapıldığı dönemde bağımsız bir denetim ve danışmanlık kuruluşu tarafından yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Petder'in Kurum kayıtlarına 4.9.2007 tarihinde giren yazısında, bilgi toplama işlemlerinin sonraki dönemlerde de bu kuruluş veya benzeri bağımsız bir denetim kuruluşu tarafından yürütülmeye devam etme arzusunda olduğu ifade edilmektedir.

Buna göre yayımlanacak olan istatistikler sadece Petder üyelerinin değil herkesin erişimine açık olacaktır.

Başvuruda, Petder'in anılan bilgileri toplama ve yayımlamasının amaçları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- 80 1- Yukarıda sayılan pazarlardaki gelişmenin takip edilmesi, teşebbüslerin ülke içindeki konumlarını ve rekabetçi yapılarını dinamik olarak ve rekabet hukuku ilkelerine aykırılık söz konusu olmadan gözlemlenmeleri,
- 2- Kaçak ve kayıtdışı akaryakıt tüketimine yönelik bilgi edinilmesi, oluşturulan raporlar ile ilgili kamu kuruluşlarının çalışmalarına destek olunması,
- 3- Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yayımlanmış olan "Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği" uyarınca Bakanlıkça yetkilendirilen Petder'in atık motor yağlarının çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde toplanması ve bertarafı işlemlerinin etkinliğinin toplanan bilgiler aracılığıyla artırılması,
- 4- Petrol sektörüne yönelik sağlıklı istatistikler oluşturulması,
- 5- Devlet, kamuoyu ve yeni yatırımcıların söz konusu istatistiklere etkin olarak ulaşabilmelerinin sağlanması.

90 Petder'in bu doğrultuda derleyip yayımlayacağı bilgilerde, ürünlerin fiyatlarına, fiyat oluşumuna, uyguladıkları indirimlere, şirketlerin stok ve üretim kapasitelerine veya diğer ticaret koşullarına ilişkin hiçbir veri bulunmadığı ifade edilmektedir. Başvuru ekinde, Petder'in söz konusu bilgileri kullanarak geçmiş yıllarda yayımlanmış olduğu bilgi isteme formu, sektör raporları ve internette yayımlanan aylık satış rakamları yer almaktadır.

100 Söz konusu uygulama ile pazarların veya tedarik kaynaklarının seçimi, üçüncü kişilerden yapılacak alımlar veya üçüncü kişilere yapılacak satışlar, eşdeğer mal veya hizmetlerin tedariki için benzer şartların uygulanıp uygulanmaması, farklı hizmetlerin ayrı ayrı veya birlikte sunulup sunulmaması gibi rekabet hukukunun hassas olduğu noktalarda üyelerin ticari kararlarını özgürce almalarını engelleyebilecek herhangi bir etkisi bulunmadığı ifade edilmektedir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu işlem ile hakkında bilgiler toplanacak ve yayımlanacak olan pazarlar ve Kurul'un geçmiş tarihli kararları da göz önüne alınarak ilgili ürün pazarları aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- 1- Akaryakıt Dağıtım Pazarı (Beyaz Ürünler, Siyah Ürünler)
- 2- Jet Yakıtı Pazarı
- 110 3- LPG Dağıtım Pazarı (Dökme, Tüplü ve Otogaz)
- 4- Madeni Yağ Pazarı

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Söz konusu ilgili ürün pazarlarına ilişkin ilgili coğrafi pazarın "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tanımlanmasının yerinde olacağı kanaatine varılmıştır.

H.4. Menfi Tespit Değerlendirmesi

Yukarıda da ifade edildiği üzere Petder, Kanun'un 3. maddesi anlamında bir teşebbüs birliğidir. Başvuru konusu bilgi toplama ve yayımlama uygulamasının ise bir teşebbüs birliği uygulaması olduğu görülmektedir.

120 Kanun'un 4. maddesinde teşebbüs birliklerinin belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma, ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmektedir.

Dolayısıyla öncelikli olarak Petder'in bir teşebbüs birliği hüviyetiyle halihazırda yürüttüğü uygulamanın Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, bir başka deyişle Kanun'un 8. maddesi uyarınca uygulamaya menfi tespit belgesi verilip verilemeyeceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

130 Özellikle oligopolistik pazarlarda belli başlı üreticiler arasında yapılan periyodik bilgi değişimlerinin rekabeti kısıtlayıcı etkileri söz konusu olabilecekse de, bu tür bilgi değişimlerinin rekabet hukuku kapsamında sistematik olarak yasaklandığını söylemek söz konusu değildir. Rakipler arasında bilgi değişimlerinin rekabet hukuku bağlamında ne şekilde değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin olarak, Rekabet Kurulu'nun geçmişte almış olduğu kararların incelenmesi yerinde olacaktır. Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin kurulacak internet sitesi aracılığıyla üyelerine ilişkin bilgilerin yayımlanması yönündeki uygulamasının değerlendirildiği 04-26/287-65 sayılı Kararında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Teşebbüs birliklerinin kuruluşunda veya görevli organlarınca çıkarılan kural ve kararlarında üyeler arası bilgi değişiminin öngörülmesi mümkündür. Bilgi değişimleri kendiliğinden rekabet ihlali oluşturmazken bazı değişimler ihlal yaratabilir.

140 Rakipler arasındaki bilgi değişimi, rekabete duyarlı bilgilerin paylaşımı şeklinde gerçekleşmesi durumunda rekabeti kısıtlayıcı olarak kabul edilebilmektedir. Rekabete duyarlı bilgiler, rakiplerin fiyat, maliyet, satış, üretim, kapasite

kullanımı, teklif şartnameleri, stoklar, ticari sır niteliğindeki bilgiler gibi öğrenilmesi durumunda rakiplerin gelecekteki rekabetçi pazar davranışlarının tahmin edilebilirliğini artıran bilgiler olarak tanımlanabilir. Rakipler arasında rekabete duyarlı bilgilerin değişimi, pazarı şeffaflaştıracak ve rekabetçi davranışların koordinasyonuna neden olabilecek niteliktedir. Bu nedenle rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin sınırlı olması ve rakipler arasında koordinasyon doğurucu olmaması önem taşımaktadır.

150 Bilgi değişiminin rekabete etkileri değerlendirilirken, pazar yapısı ve değiştirilen bilgilerin niteliği önem taşımaktadır.

Rekabetçi pazarlarda, bilginin dolaşımı, genellikle üretici ve tüketici açısından faydalıdır ve bilgi arz ve talepteki değişiklik sinyallerini ileterek, pazarı dengeye daha kısa sürede ulaştırır.

160 Oligopolistik pazarlarda ise bilgi değişimi daha hassas bir konudur. Bilgi değişimi aracılığıyla, özellikle az sayıda satıcının bulunduğu oligopolistik pazarlarda rakiplerin birbirleriyle görüşmeleri, anlaşmaları ve bu anlaşmaları uygulayabilmeleri çok daha kolay olabilmektedir. Bilgi değişimi, rekabeti engelleyici anlaşma/uyumlu eylemlerin oluşması sürecinde etkili olmakla birlikte, anlaşma/uyumlu eylemlerin uygulanıp uygulanmadığı hususunda da kontrol edici bir unsur haline gelebilmektedir.

Özellikle ürünün homojen olduğu pazarlarda, rekabetin kısıtlanması veya engellenmesi çok daha kolay olacaktır. Ürün farklılaştırması arttıkça, fiyat belirlemek zorlaşacak ve kartel anlaşmalarının bozulması kolaylaşacaktır. Bilgi değişimine imkan veren anlaşma ve uygulamalar değerlendirilirken pazar yapısı, yoğunlaşma düzeyi, giriş engelleri, değişilen bilginin doğası önem taşımaktadır. Bu durum bilgi değişimi anlaşmalarının, ekonomik kapsamda ele alınması ve oligopolistik pazarlarda dikkatle gözlemlenmesi gereğini ortaya koymaktadır...”

170 Başvuru konusu olayda değişimi yapılacak bilgi, rakiplerin -geçmişe dönük- satış miktarları ile sınırlıdır. Bildirimde, bunun dışında ürünlerin fiyatlarına, fiyat oluşumuna, uyguladıkları indirimlere, şirketlerin stok ve üretim kapasitelerine veya diğer ticaret koşullarına ilişkin hiçbir veri bulunmadığı ifade edilmektedir.

180 Bilindiği üzere, rakipler arasında değişilen bilgiler geçmişe dönük gerçekleşmiş verilere ilişkin olabileceği gibi geleceğe yönelik öngörüler şeklinde de gerçekleşebilmektedir. Geleceğe yönelik öngörüler, oligopol bir pazarda genel olarak rakipler arasında koordinasyon yaratma riski taşımakta, geçmişe dönük veriler ise daha çok bir anlaşma veya uyumlu eylemin uygulanıp uygulanmadığının kontrol ve tespitine yarayabilmektedir. Dolayısıyla geçmişe dönük verilerin paylaşılması değerlendirilirken öncelikli olarak bilgi değişiminin bir anlaşma veya uyumlu eylemin kontrolüne yönelik olup olmadığı, bir başka deyişle pazarda anlaşma veya uyumlu eylemlerin daha önce yaşanıp yaşanmadığına bakmak yerinde olacaktır. Yukarıda alıntılanan kararda yer verilen çimento ve gübre pazarlarında yaşanan bilgi değişimlerini Kurul, yürütülmekte olan soruşturmalarda tarafların rekabeti kısıtlayıcı ciddi bir anlaşma içinde olduklarının tespit edilmesiyle birlikte değerlendirmiştir.

Her ne kadar geçmişe dönük veriler daha çok mevcut bir anlaşmanın uygulamasının kontrolüne yarayacak olsa da, aynı verilerin dinamik bir süreçte rakipler arasında geleceğe yönelik bir koordinasyona yol açması da mümkündür. Burada değişimi yapılan bilginin böyle bir sonuç doğurup doğurmayacağının belirlenmesi gerekmektedir ki, bu noktada pazar yapılarına göz atmak yerinde olacaktır.

190

a. Akaryakıt ve Jet Yakıtı Pazarları:

Rafinerilerde üretilen veya ithal edilen petrol ürünlerinden akaryakıt gurubunu teşkil eden benzin, kalorifer yakıtı, gazyağı, motorin ve fuel-oil'lerin pazarlanması, yerli ve yabancı ana dağıtım kuruluşları ile bu kuruluşların bayilik teşkilatları aracılığıyla yapılmaktadır.

Türkiye akaryakıt pazarında önde gelen firmalar; kamu geçmişi ile yaygın bir bayilik ağına sahip olan POAŞ, dünya çapında dikey bütünleşik yapıya sahip olan BP ve Shell-Turcas, ayrıca Total ve son yıllarda artan pazar payı ve ithalata yönelik yatırımlarıyla birlikte TÜPRAŞ özelleştirmesi ile öne çıkan OPET'dir. Son yıllara kadar bazı yerli firmalarla birlikte sektörde faaliyet gösteren dağıtım şirketlerinin sayısı 10 ile 12 arasında değişmekte iken, özellikle 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun ardından dağıtıcı lisansları ile dağıtım şirketi sayısı oldukça artmıştır. EPDK resmi internet sitesinden halihazırda 49 teşebbüsün dağıtıcı lisansının bulunduğu görülmektedir. 2006 yılı verilerine göre teşebbüslerin siyah ve beyaz ürünlerdeki paylarını gösteren tablo ise aşağıdadır:

Tablo 1- 2006 yılı pazar payları

	Benzin	Motorin	Beyaz Ürün	Siyah Ürün
BP	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
DELTA	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
POAŞ	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
SHELL & TURCAS	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
TOTAL	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
OPET	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
PETLINE	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
M OIL	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
AKPET	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
ALPET	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
Diğer	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%
GENEL TOPLAM	(...)%	(...)%	(...)%	(...)%

Kaynak: <http://www.petder.org.tr>

Yukarıdaki tabloda yer alan teşebbüslerin pazar paylarına bakıldığında, ilk 4 teşebbüsün pazar payı toplamını gösteren CR4 oranının beyaz ürünlerde 82,3, siyah ürünlerde ise 82,7 olduğu görülmektedir. Bu haliyle her iki pazarın da oldukça yoğunlaşmış bir yapıda olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle akaryakıt dağıtım pazarına bakıldığında, sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin bayilere uyguladıkları tavan veya tavsiye fiyatlarının birbirine yakın bir görünüm arzettiği ve bu fiyatların halihazırda EPDK'nın internet sayfası aracılığıyla kamuoyuna günlük olarak duyurulduğu bilinmektedir. Ürünün homojen olma seviyesinin de yüksek olduğu dikkate alındığında, bu pazardaki rekabetçi risklerin fazla olduğu ve gerek bu pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin gerekse teşebbüs birliğinin eylemlerinin hassas bir şekilde değerlendirme altına alınması gerektiği ileri sürülebilir. Öte yandan, fiyat hareketlerine ilişkin EPDK tarafından hazırlanan raporda şu yorumlar yer almaktadır:

“2005-2007 yılları arasındaki fiyat değişimlerine bakıldığında, fiyat hareketleri çalışma kapsamında verilen Kırsal Motorin, Fuel Oil 06 ve Kurşunsuz Benzin 95 Oktan ürünlerinin fiyatlarının genel eğilim içerisinde yükselmekte olduğu, fakat konjonktürel gelişmeler neticesinde keskin düşüş ve çıkışlar yaşanmakta olduğu görülmektedir. Türkiye piyasasındaki fiyatların ise Avrupa fiyatlarına duyarlı olarak hareket ettiği gözlemlenmektedir. Fiyat oluşumunda ise rafineri, dağıtıcı ve bayiler, fiyat hareketlerinden kaynaklanan riski paylaşmaktadırlar. Vergi yükü ise bu payları daraltıcı etkide bulunmaktadır.”

230 Sektörün mevcut yapısına bakıldığında, bilhassa bayilerle yapılan uzun dönemli anlaşmaların rekabetçi yapı üzerinde büyük rol oynadığı görülmektedir. Bir dağıtım firmasının bayisi, müşteri ayrımı yapmadan bulunduğu arazi ile sınırlı kalmakta ve kendisine gelen müşterilere satış yapmaktadır. Böyle bir pazar yapısında, dağıtım firmalarının satış miktarları ve pazar payları kısa dönemlerde pek değişken olmamaktadır. Dolayısıyla gübre ve çimento pazarının aksine, akaryakıt pazarında geçmişe dönük satış miktarlarının bilinmesinin, kısa dönemli koordinasyonlar için elverişli bir araç olmadığı görülmektedir. Orta ve uzun döneme bakıldığında ise, rekabetin, homojen olan ürünün bayiler kanalıyla satılması sırasında gerek satışa gerekse ek hizmetlere ilişkin kalite, tanıtım ve bayilik ağının genişletilmesi üzerinden yürüdüğü görülmekte ve böyle bir yapıda, mevcut bilgiler çerçevesinde, geçmişe dönük satış miktarlarının bilinmesinin pazarda rekabet üzerinde olumsuz bir etkisi olamayacağı değerlendirilmektedir. Nitekim, raportörlerce konuya ilişkin olarak EPDK yetkilileriyle yapılan sözlü görüşmelerde de, miktar bilgilerinin pazardaki rekabet üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkisinin olmayacağına ilişkin olarak belirtilmiştir.

240 Halihazırda sadece PO, BP, Mobil ve Shell firmalarının faaliyet gösterdiği jet yakıtları pazarında da, Rekabet Kurulu'nun BP Petrolleri A.Ş., Mobil Oil Türk A.Ş. ve The Shell Company of Turkey Limited arasında imzalanan “Türk Hava Meydanlarında Depolama ve Uçaklara Yakıt İkmali İçin Ortak Havacılık Operasyon Sözleşmesi”ne menfi tespit verilmesi talebine ilişkin olarak almış olduğu 06-95/1202-365 sayılı kararında bilgi değişimi konusunda şu açıklamalar yapılmıştır:

250 “...Bilgi değişimi konusuna gelindiğinde, söz konusu ortak operasyon kapsamında tarafların, fiyat ve satış koşulları ortak operasyonla ilgili olmadığından, sadece birbirlerinin satış miktarları konusunda bilgi sahibi olmaları söz konusu olabilecektir. Havacılık yakıtları pazarının yukarıda açıklanan genel özellikleri dikkate alındığında, rakiplerin güncel satış miktarı bilgilerinin rekabete duyarlı bilgiler olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle ortak operasyon kapsamında katılımcıların bu bilgileri elde etmesinin rekabeti kısıtlayıcı bir sonuca yol açmayacağı anlaşılmıştır.”

260 Kurul'un söz konusu değerlendirmesi ışığında, Petder'in akaryakıt ürünleri ve jet yakıtına yönelik olarak rakipler arasında geçmiş döneme ilişkin miktar bilgilerini toplaması ve yayımlanmasına yönelik bir uygulamasının Kanun'un 4. maddesi kapsamına alınmasını gerektirecek bir durumun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

b. LPG Pazarı:

LPG pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2007'nin ilk 6 ayı için ilgili pazarlardaki pazar payları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 2- 2007 yılı LPG sektörü Pazar payları

Dağıtıcı	Tüplü LPG	Dökme LPG	Otogaz	Toplam
	Pazar Payı(%)	Pazar Payı(%)	Pazar Payı	Pazar Payı(%)
Aygaz	33,37	23,87	18,01	24,45
Milangaz	11,69	4,66	18,12	14,67
İpragaz	17,89	28,46	6,66	12,57
Shell	1,23	1,94	10,20	6,11
Mogaz	5,52	10,83	5,22	5,72
Total	4,64	3,21	6,51	5,55
BP Gaz	5,00	0,00	6,56	5,50
Bizimgaz	3,65	1,02	1,84	2,49
Akpet	0,06	0,11	3,37	1,84
Ergaz	3,14	0,27	0,60	1,58
Habaş	0,78	0,26	2,12	1,47
Diğer (46 firma)	13,03	25,37	20,79	18,05

Kaynak: EPDK Sektör Raporu

270 Yukarıdaki tabloda yer alan teşebbüslerin pazar paylarına bakıldığında, ilk 4 teşebbüsün pazar payı toplamını gösteren CR4 oranın tüplü LPG'de 68,47; dökme LPG'de 70,08; otogazda ise 52,99 olduğu görülmektedir. Bu haliyle, LPG ile ilgili pazarlardaki yoğunlaşma oranlarının akaryakıt ürünlerine ilişkin pazarlara göre daha düşük seviyede oldukları görülmektedir. LPG sektörüne ilişkin de aynen petrol piyasasında olduğu gibi EPDK tarafından sektör raporu yayınlanmakta ve bu raporda firmaların tamamının aylık satışlarına yer verilmektedir. Bu bağlamda, LPG sektöründe de akaryakıt pazarlarındakine benzer bir değerlendirme yapmanın mümkün olduğu ve bildirim konusu işlemlerin Kanun'un 4. maddesi kapsamı dışında kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

280 c. Madeni Yağ Pazarı:

Aşağıdaki tabloda ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları yer almaktadır¹.

Tablo 3- Madeni Yağ Pazar Payları

FİRMA ADI	2004		2005		2006 ²	
	Toplam Satış	Pazar Payı	Toplam Satış	Pazar Payı	Toplam Satış	Pazar Payı
BP	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CASTROL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
EXXON MOBİL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
OPET	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
POAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SHELL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	100

2006 yılı itibarıyla pazardaki HHI oranınının 1601, CR4 oranınının ise 70 olduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında madeni yağ pazarının, üst sınıra yakın olmakla birlikte orta derecede yoğunlaşmış bir pazar yapısı arz ettiği söylenebilecektir. Burada belirtmek gerekir ki, son zamanlarda bazı araç üreticilerinin de kendi adlarına yağ üretmek suretiyle pazara girmeye başladıkları ve özellikle yetkili servislerine bu

¹ Hesaplamaya esas olan veriler Petder'in internet sitesinden elde edilmiştir.

² 2006 yılı verileri ilk dört aylık dönemi kapsamaktadır.

03-83/999-402

290 yağları vermeye çalıştıkları gözlenmektedir. Son dönemde ortaya çıkan bu gelişmenin de yakın gelecekte pazardaki yapıya etki etmesi beklenmektedir. Madeni yağların akaryakıt ürünlerinin aksine homojen ürün niteliği taşımadığı da dikkate alındığında, bu pazarlar açısından da bildirim konusunun Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmeyeceği anlaşılmıştır.

I. SONUÇ

300 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Petrol Sanayi Derneği tarafından yapılmakta olan ve "Bildirim Formu"na ekli sektör raporu, internet sayfası ve bilgi derlenmesine ilişkin çalışmalara 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.